

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

Onye Bụ Jizọs? — Na-ebi Ya na Ndu • Amaokwu Baibul KJV nwere Nomba Strong

IBI YA NA NDU • IJE MEGIDE CHINEKE — KPUGHARIA, JEE IJE, GBAA ỌSỌ, RICHAA ỌRỤ

Onye Ka Jizọs Bụ — Njem Site N'Akwukwọ Nsọ, Site Na Jenesis Ruo Mkpughe

OKWU MMEGHE

Ọmụmụ ihe mbụ juru otu ajuju. Ajuju ahụ bụ, Ọnye ka Jizọs bụ? Baibul zaghachiri ajuju ahụ site n'akwukwọ mbụ nke Baibul ruo n'akwukwọ ikpeazu nke Baibul. Ọmụmụ ihe a na-aju ajuju nke ọzọ na-esote. Ajuju nke ọzọ ahụ bụ, gini ka mmadu na-eji aziza ahụ eme? Ima banyere Jizọs abughị otu ihe dị ka ima Jizọs onwe ya. Mmadu nwere ike ijide eziokwu niile gbasara otu nwoke. Otu mmadu ahụ nwere ike ka ọ dara ada n'iso nwoke ahụ ejeghi ije. Baibul kowara ndu mmuo nsọ na Chineke di ka ije. Nwatakiri na-egosiputa otu udi usoro ahụ. Ọ na-akpakwute ihe na mbụ. Mgbe ahụ, nna ya na-eji aka jide nwa ahụ. Nna ahụ na-akuziri nwa ahụ ka ọ na-eje ije. Mgbe ahụ, nwa ahụ na-eje ije. Mgbe ahụ, ọ na-eto eto. Mgbe ahụ, ọ na-agba ọsọ. Mmadu na-agba ọsọ nke oma na-agba ọsọ agburu. Agburu nwere ebe mmasi agburu na-akwusi. Ọmụmụ ihe a na-eburu aziza nke ọmụmụ ihe mbụ gafee ogbo anọ ndi ahụ. Ogbo mbụ na-egosi otu mmadu si buru ụzọ mata Jizọs. Ogbo nke abuo na-egosi ije kwa ubochi na Jizọs. Ogbo nke ato na-egosi agburu ahụ. N'agburu ahụ, mmadu na-ekwuputa aha Jizọs n'ihu ndi ọzọ. Ogbo nke anọ na-egosi ebe mmasi agburu ahụ na-akwusi. Jizọs na-abaghachi. Baibul na-enye onye ọ bula na-agba ọsọ iwu ka ọ na-eche nche. N'ebe mmasi agburu ahụ na-akwusi, onye na-agba ọsọ ga-ahụ ihu Jizọs.

AJUJU ATỌ ỌMUMU IHE A NA-AZA:

1. Olee otu mmadu si buru ụzọ mata onye Jizọs bụ?
2. Olee otu mmadu si eso Jizọs ije kwa ubochi?
3. Gini na-eche onye na-ele anya Jizọs na ngwucha ọsọ ahụ?

I. IKPUGHARI N'IKPERE — OTU MMADU SI BUU ỤZỌ MATA YA

(Echiche m nwa onwe m: Ije ọ bula na-amalite site n'ala, n'ihu na nwa ọhuru na-akpu akpu tupu ọ malite ije. Eziokwu gbasara Jizọs na-esite n'igụ na inu ihe, ma imara ya n'onwe ya na-abia di ka onyinye si n'aka Nna ahụ. Amaokwu ndi di

n'okpuru na-egosi ihe abụọ ahụ.)

A. AJỤJỤ ONYE ỌBỤLA GHAGHỊ ỊZA — ONYE KA UNU SỊRỊ NA M BỤ?

Matiu 16:13 ↗ *read this in your Bible*

ONYE KA UNU SỊRỊ NA M BỤ? → Ị BỤ KRAỊST AHỤ, ỌKPARA CHINEKE DỊ NDỤ.

Matiu 16:17 ↗ *read this in your Bible*

ANỤ AHỤ NA ỌBARA EKPUGHEELA GỊ YA → NNA M NKE NỌ NA ELU IGWE.

(Echiche m nkeonwe: Ajụjụ nke abụọ Jisọs jụrụ bụ nke onwe onye, "ma unu onwe unu, ọ bụ onye ka unu na-asị na m bụ?" Okwu Grik dị n'azụ "kpughere" bụ apokalupto (G601, iwepu ihe mkpuchi), Chineke n'onwe ya kpughere ihe mkpuchi ahụ nye Pita. Mmadụ nwere ike ịmụta eziokwu n'aka ndị ọzọ, ma ịma ihe n'ezie sitere na Chineke.)

B. Ọ NWEGHỊ ONYE PỤRỤ ỊBỊA, MA Ọ BỤRỤ NA NNA ADỌTAGHỊ YA

Jon 6:44 O nweghị onye nwere ike ịbiakwute m ma ọ bughị na Nna ahụ zitere m kpọtara ya, aga m akpọlitekwa ya n'ụbọchị ikpeazụ. (45) E dere ya n'akwụkwọ ndị amụma, 'Ha niile ga-abụ ndị Chineke ga-akwuziri ihe.' Onye ọbụla nke gere Nna ahụ ntị ma mụtakwa ihe site na ya na-abiakwute m.

O NWEGHỊ ONYE NWERE IKE ỊBIAKWUTE M MA Ọ BUGHỊ NA NNA AHỤ ZITERE M KPỌTARA YA → ONYE ỌBỤLA NKE GERE NNA AHỤ NTỊ MA MỤTAKWA IHE SITE NA YA NA-ABIAKWUTE M.

Ndị Rom 10:17 Ma ọ bụ ihe doro anya na ọ bụ site n'ige ntị n'oziooma a ka mmadụ ji enweta okwukwe, oziooma ahụ a na-anụ bụ site n'okwu Kraịst.

OKWUKWE NA-ABIA SITE N'IGE NTỊ + IGE NTỊ SITE N'OKWU CHINEKE.

(Echiche m nkeonwe: Idota bụ ọrụ Chineke, ma ige ntị bụ akụkụ mmadụ nwere ike ime (Jon 6:44-45). Okwukwe na-abia site n'ige ntị n'okwu Chineke (Ndị Rom 10:17). Chineke na-adota ndị mmadụ site na Baibul, ya mere ọ naghị agafe Baibul.)

C. BỊA HỤ — ANYỊ ONWE ANYỊ ANỤLA YA

Jon 1:45 Filip chọtara Nataniel si ya, "Anyị achọtala onye ahụ Mosis dere banyere ya n'iwu, onye ndị amụma dekwara banyere ya, Jisọs onye Nazaret, nwa Josef." (46) Nataniel sịrị ya, "The ọma ọbụla ọ pụrụ i si na Nazaret pụta?" Ma Filip sịrị ya, "Bia ka ị hụrụ."

ANYỊ AHỤWO ONYE MOSES DEGHARA GBASARA YA N'ISI IWU, NA NDỊ AMỤMA DEKWARA IHE GBASARA YA → BỊA HỤ.

Jon 4:41 Otụtụ ndị ọzọ kwerekwara na ya n'ihi okwu ya. (42) Ha gwara nwanyị ahụ, "The anyị jiri kwere ugbu a abughị ihe i kwuru, kama ọ bụ n'ihi na anyị onwe anyị anụla olu ya, matakwa na onye a bụ Onye nzọpụta nke ụwa n'eziokwu."

ANYỊ ONWE ANYỊ ANỤWO YA + MA NA NKE A BỤ N'EZIE KRAỊST, ONYE NZỌPỤTA ỤWA.

(Echiche m nkeonwe: Filip esereghị okwu na Nataniel, n'ihi na okpukpu okpukpo ahụ dum bụ "bia hụ." Ndị Sameria buru ụzọ nụ maka Jisọs n'aka otu nwaanyi, mana emesia ha n'uru Jisọs onwe ha. Ịnụ akụkọ banyere Jisọs bụ naanị mmalite, n'ihi na onye ọ bụla aghaghị ịbia n'uru ya n'onwe ya.)

D. CHỌGHARỊA AKWỤKWỌ NSỌ — HA NA-AGBA AKAEBE BANYERE M

Jon 5:39 Unu na-enyocha akwụkwọ nsọ n'ihi na unu chere na unu ga-esite na ha nwee ndụ ebighị ebi maọbụ ha na-agba ama banyere m.

CHOPUTA AKWỤKWỌ NSỌ → HA BỤ AKWỤKWỌ NA-AGBA AMA BANYERE M.

Jon 20:30 Ọ dị otụtụ ihe ịribama ndị ọzọ Jisọs rụrụ n'ihu ndị na-eso ụzọ ya. Ma edeghị ha n'ime akwụkwọ a. (31) Ma e dere ihe ndị a niile ka unu kwere na Jisọs bụ Kraịst, Ọkpara Chineke. N'ihi na ọ bụ site n'ikwere ka unu ga-eji nweta ndụ ọhụrụ site n'aha ya.

E DEPỤTARA IHE NDỊ A KA UNU WERE KWERE NA JISỌS BỤ KRAỊST → KA MGBE UNU KWERE, UNU WERE NWE E NDỤ SITE N'AHA YA.

1 Pita 2:2 Dịka ụmụ a muru ọhụrụ, burunụ ndị agụụ ịhụ mmiri ara nke Mmụọ Nsọ a na-agwaghị ihe ọbụla na-agụ, ka unu nwee ike site na ya na-eto eto n'ime nzọpụta unu.

DỊKA ỤMỤ A MURU ỌHURU + BURUNU NDỊ AGỤ ỊHỤ MMIRI ARA NKE MMỤỌ NSỌ A NA-AGWAGHỊ IHE ỌBỤLA NA-AGỤ → KA UNU NWE E IKE SITE NA YA NA-ETO ETO N'IME NZỌPỤTA UNU.

(Echiche m nkeonwe: Jisọs gwara ndị mmadụ ka ha chọọ ya n'akwụkwọ nsọ. Jọn dere Ozioma ya ka onye na-agụ ya wee kwere, ma nwee ndụ site n'aha Jisọs. Nwa ọhụrụ na-ahụ mmiri ara ehi kwa ụbọchị, onye ọhụrụ kwere ekwe kwesiri ichọ okwu ahụ n'otu ụzọ ahụ.)

E. NDỤ EBIGHI EBI BỤ NKE A — KA HA MATA GỊ

Jon 17:3 Nke a bụkwa ndụ ebighi ebi ahụ. Ka ha mata na naanị gị bụ Chineke n'ezie, matakwa Jisọs Kraịst onye ahụ i zitere n'ụwa. **[G1097 ginosko ■]**

NDỤ EBIGHI EBI BỤ NKE A → KA HA MATA GỊ + JISỌS KRAỊST, ONYE I ZIPURỤ.

Jeremaya 24:7 Aga m enye ha ụdị obi ha ga-eji mata m, na m bụ Onyenwe anyị. Ha ga-abụ ndị m, mụ onwe m ga-abụkwa Chineke ha. N'ihị na obi ha niile ka ha ga-eji lughachikwute m. **[H3045 yada ■]**
[H3820 leb ■]

AGA M ENYE HA ỤDỊ OBI HA GA-EJI MATA M → N'IHI NA OBI HA NIILE KA HA GA-EJI LUGHACHIKWUTE M.

Matiu 11:27 ↗ *read this in your Bible*

ỌDIGHỊ ONYE MAARA ỌKPARA AHỤ, MA Ọ BUGHỊ NNA AHỤ + NA ONYE ỌKPARA AHỤ CHỌRỌ IKPUGHERE YA.

(Echiche m nwa onwe m: Jizọs kọwara ndụ ebighi ebi dị ka ịmara, ọ bughị dị ka otu ebe (Jon 17:3). Okwu Grik ahụ bụ ginosko (G1097, ịmara), ọ bụ ịmara mmadụ, ọ bughị ikpọ ndepụta akụkọ n'isi. Chineke kwere nkwa otu ịmara ahụ n'Agba Ochie, "obi ka ha jiri mara m," ya mere rịọ ya maka obi ahụ (Jeremaya 24:7).)

II. IJE IJE — IJE YA ỤBỌCHỊ NA ỤBỌCHỊ

(Echiche m nkeonwe: Nwa ọhụrụ na-eguzo ugbu a n'ụkwụ ya, ya mere ije na-abia ugbu a. Lezie anya n'otu okwu gafere oge a niile, okwu ahụ bụ "na." Ije abughị otu nnukwu nzọụkwụ kama ọ bụ ọtụtụ obere nzọụkwụ, e were ya na-eme kwa ụbọchị n'ọdịnaya ya na Jizọs.)

A. DỊKA UNU SI NATA YA, OTU A KA UNU GA-ESI JE IJE N'IME YA

Ndị Kọlọsị 2:6 Ya mere, dị ka unu si nabata Kraịst Jisọs Onyenwe anyị, na-ebinụ ndụ unu n'ime ya.

YA MERE, DỊ KA UNU SI NABATA KRAỊST JISỌS ONYENWE ANYỊ → NA-EBINỤ NDỤ UNU N'IME YA.

Emọs 3:3 Mmadụ abụọ ga-esi ahaa jekọọ ije ma ọ bụrụ na ha enweghị nkwekọrịta? **[H3212 yalak ■]**

MMADỤ ABỤỌ GA-ESI AHA JEKỌỌ IJE MA Ọ BỤRỤ NA HA ENWEGHỊ NKWEKỌRỊTA?

(Echiche m onwe m: Pọl jikọtara ịnata na ijeghari n'otu ahirịokwu. Emọs juru ajuju ijeghari kacha ochie n'ime Baịbụl, ma mmadụ abụọ ọ pụrụ iso jeghari ma ha ekwenyekorịtaghi. Iso Jizọs jeghari putara ikwenyekorịta ya kwa ụbọchị, otu nzọụkwụ n'otu oge.)

B. KA HA NỌRỌ YA

Mak 3:14 Ọ hopụtara mmadụ iri na abụọ ndị ya na ha ga-anọ, mee ha ndị ozi. Ndị ọ ga-ezipụ ikwusa ozioma

Ọ HOROOM MMADỤ IRI NA ABỤỌ + KA HA SORO YA NỌRỌ → KA O ZIGA HA IZISA OZI ỌMA.

Ọrụ Ndị Ozi 4:13 ↗ *read this in your Bible*

NDỊ AMAGHỊ IHE MA BỤRỤ NDỊ NA-ENWEGHỊ MMỤTA → HA MATARA NA HA SO JISỌS NỌRỌ.

(Echiche m nkeonwe: Guo usoro dị n'ime amaokwu a, n'ihị na inonyere Jizọs na-abụ ihe bu ụzọ tupu ọrụ maka Jizọs (Mak 3:14). Afọ ka e mesiri, naanị nkọwa ndị isi ọchịchị ahụ chọtara maka obi ike nke ndị ikom abụọ na-amutaghị akwụkwọ ahụ bụ na ndị ikom ahụ so nonyeere Jizọs (Ọrụ Ndị Ozi 4:13). Oge mmadụ na Jizọs na-ahapụ akara ndị ọzọ pụrụ ihu anya.)

C. BURU IBU-YOKE M N'AHỤ GỊ, MỤTAKWA IHE N'AKA M

Matiu 11:28 ↗ *read this in your Bible*

BỊAKUTENU M + BUURU IBU ARỌ M, MỤTAKWA N'AKA M → UNU GA-AHỤ IZUIKE MAKAPURỤ OBI UNU.

Luk 10:38 Mgbe ha na-aga n'ụzọ, ọ banyere n'otu obodo nta ebe nwanyị a na-akpọ Mata nabatara ya n'ụlọ ya. (39) O nwere nwanne nwanyị a na-akpọ Meri nke nọdurụ ala n'ụkwụ Onyenwe anyị na-ege nti n'ihe ọ na-ekwu.

MERI NỌDURỤ ALA N'ỤKWỤ JIZỌS + NURỤ OKWU YA.

Luk 10:41 Ma Onyenwe anyị zara ya si, “Mata, Mata, ị na-echegbu onwe gi ma na-adogbukwa onwe gi banyere ọtụtụ ihe (42) maọbụ naanị otu ihe dị mkpa, Meri ahọrọla nke ka mma, nke a na-agaghị anapụkwa ya.”

MATA, Ị NA-ECHEGBU ONWE GỊ MA NA-ENWE NSOGBU MAKÀ IHE DỊ ỌTỤTỤ → OTU IHE KA DỊ MKPA + MERI AHỌPỤTARA AKỤKỤ AHỤ DỊ MMA.

(Echiche m nwa onwe m: N'oge ochie, yok bụ osisi e ji jikọta anụmanụ abụọ n'olu ka ha wee dogbuo otu ibu ọny, n'akụkụ ibe ha, n'otu ọsọ. Jizọs na-enye ibu a na-ekekọ, ọ bughị ndepụta iwu mmadụ ga-ebu naanị ya. Mata rụsiri ọrụ ike na-echegbukwa onwe ya, ma Meri họrọ otu ihe ahụ dị mkpa, nọdụ ala n'ụkwụ Jizọs.)

D. ATURỤ M NA-ANỤ OLU M — HA NA-ESOKWA M

Jon 10:27 Aturụ m na-anụ olu m. Amaara m ha, ha na-esokwa m. **[G190 akoloutheo ■]** (28) Ana m enye ha ndụ ebighị ebi. Ha agaghị ala n'iyi. Mmadụ ọbụla enwekwaghị ike ipunarị ha n'aka m.

ATURỤ M NA-ANỤ OLU M + HA NA-ESOKWA M → ANA M ENYE HA NDỤ EBIGHỊ EBI.

Jon 14:21 Onye ọbụla nabatara iwu m ma na-edebekwa ha bụ onye hụrụ m n'anya. Onye hụrụ m n'anya ka Nna m ga-ahụ n'anya. Aga m ahụkwa ya n'anya gosikwa ya onwe m.”

ONYE ỌBỤLA NABATARA IWU M MA NA-EDEBEKWA HA BỤ ONYE HURỤ M N'ANYA → AGA M AHỤKWA YA N'ANYA GOSIKWA YA ONWE M.

(Echiche m nkeonwe: Imara a na-aga ụzọ abụọ, n'ihị na aturụ na-anụ olu Jizọs, Jizọs amakwaa aturụ ndị ahụ (Jon 10:27). O kwere nkwa si, "M ga-eme onwe m ka a hụ m nke ọma," ihu ihe putara igosi ya nke ọma (Jon 14:21). Rube isi n'ihie ị matarala, Jizọs ga-egosikwara gi ihe ọzọ.)

E. OKWU KRAỊST NA GỊ — NA KRAỊST NA GỊ

Ndị Kọlọsị 3:16 Ka okwu nke Kraịst biri n'ime unu n'uju ya. Werenụ amamihe niile na-akuzirita ibe unu ihe, ma na-adurịtakwa ibe unu ọdụ. Werekwanụ abụ ọma na abụ nke ime mmụọ bụrọ Chineke abụ ekele n'obi unu. **[G1774 enoikeo ■]** (17) Ka ihe niile unu na-eme, n'okwu maọbụ n'omume bụrụ nke e mere na nke e kwuru site n'aha Onyenwe anyị Jisọs, na-enyekwanụ Chineke Nna ekele site na ya.

KA OKWU KRAỊST BIRI N'IME UNU N'ỤBA → MEENU IHE NILE N'AHA ONYENWE ANYỊ JISỌS.

Ndị Kọlọsị 1:27 Ọ bụ ha ka Chineke họtara ime ka amata akụ nke ebube nke ihe omimi a n'etiti ndị mba ọzọ, nke bụ Kraịst n'ime unu, onye bụ olileanya nke ebube ahụ.

IHE OMIMI A = KRAIST NỌ N'IME UNU, OLILE-ANYA NKE OTUTO.

(Echiche m nkeonwe: Okwu ahụ bụ "biri" bụ enoikeo (G1774, ibi n'ụlọ), okwu maka onye bi n'ebe ahụ, ọ bughị ọbịa. Okwu Kraịst kwesiri ibi n'ime gi dika onye bi n'ebe ahụ, n'ihị na nleta naanị ezughị ezu. Ndị Kọlọsị 3:17 gbaziri ụbọchị dum, nke mere na ọ dighị awa ọbụla di mfe na ije ahụ.)

III. IGBA ỌSỌ AHỤ — IKWUPỤTA AHA YA, IDO ONWE KA ONYE AGHA

(Echiche m nkeonwe: Ugwu a, ije eje na-aghọ ọsọ mbia, azịza nzuzo na-aghokwa azịza a na-eme n'ihu ọha. Baibul ji ọnọdụ abụọ akọwa oge a, onye na-agba ọsọ na-agbaso ihe nrite, na onye agha na-enye ahụ ya niile n'aka onyeisi agha ya. Ọnọdụ abụọ ahụ na-efu ihe, ma ha abụọ na-agwụ nke ọma.)

A. IKWUPUTA YA N'IHU MMADỤ

Matiu 10:32 *↗ read this in your Bible*

ONYE Ọ BỤLA GA-EKWUPỤTARA M N'IHU MMADỤ → MỤ ONWE M GA-EKWUPỤTAKWARA YA N'IHU NNA M NKE BI N'ELUIGWE.

ANYA DỊ ICHE, AHỤ IBE OTU — otu nkwa, ekwuru n'Ozioma abụọ

Luk 12:8 “Ma asị m unu, na onye ọbụla kwuputara m n'ihu ụmụ mmadụ, onye ahụ ka Nwa nke Mmadụ ga-ekwuputa n'ihu ndị mmụọ ozi nke Chineke.

NA ONYE ỌBỤLA KWUPỤTARA M N'IHU ỤMỤ MMADỤ → ONYE AHỤ KA NWA NKE MMADỤ GA-EKWUPUTA N'IHU NDỊ MMỤỌ OZI NKE CHINEKE.

(Echiche m nkeonwe: Ikwuputa Jizos, homologeo (G3670, ikwu otu ihe ahụ), putara ikwuputa n'ihu oha ihe Akwukwo Nso kwuru banyere ya. Matiu gosiri na a za nkwpuputa ahụ "n'ihu Nna m nke bi n'eluigwe," Luk gosikwara na a za otu nkwpuputa ahụ "n'ihu ndi mmuo ozi nke Chineke." Kwuputa aha Jizos n'ihu ndi mmadu no n'ụwa, o ga-ekwuputakwa aha gi n'ihu eluigwe.)

B. ANYI APUGHỊ IKWU EKWU

Oru Ndi Ozi 4:19 ↗ *read this in your Bible*

N'IHI NA O BU IHE RARA AHU NA ANYI GA-AKWUSI IKWU OKWU BANYERE IHE AHU ANYI HURU NA NKE ANYI NURU.

Oru Ndi Ozi 5:41 ↗ *read this in your Bible*

ANU ONU N'IHI NA E GURU HA KA HA KWESIRI ITA AHUHU N'IHI AHA YA → HA AKWUSIGHI IKUZI NA IKWUSA OZIOMA JISOS KRAIST.

1 Pita 4:16 Ma ihere ekwesighi ime unu mgbe unu na-ata ahuhu di ka ndi Kraist. Kama nyenu Chineke otuto na unu bu ndi a na-akpo aha ahụ.

O BURU NA ONYE O BULA TA AHUHU N'IHI O BU ONYE KRAIST, KA IHERE GHARA IME YA → KA O NYE CHINEKE OTUTO.

(Echiche m nkeonwe: Ndiozi ahụ enweghi ike ikwusi ikwu banyere Jizos, n'ihu na mmadu enweghi ike igba nkiti banyere onye mmadu ahụ n'ezie maara. Imara ahụ na-emeputa okwu ahụ, n'ihu ya, agbanaka mbu na-emeputa agbanaka a. Aha ahụ bu "Onye Kraist" na-ebu aha Kraist, ihe kpatara e ji enye Chineke otuto, o bughi ibu arọ ekwesiri izo ezo.)

C. NRUBE ISI DIKA ONYE AGHA — YIRI NGWA AGHA NKE IHE

Ndi Rom 12:1 Ya mere, umunna m, eji m obi ebere Chineke na-ariọ ka unu chee anu ahụ unu dika aja di ndu, dikwa nso, ma burukwa nke na-atọ Chineke uto, nke bukwa ofufe nke ime mmuo unu.

[G3936 paristemi ■]

CHUPUTA AHU GI DIKA OCHUJA DI NDU + DI NSO, NA-ATO CHINEKE UTO.

Ndi Rom 13:12 Abali ekeela abuo, o foduru ntakiri ugbo a, o buru ututu. Ka anyi yipu uwe oru nke ochichiri, ma yikwasị ngwa agha nke ihe. **[G3696 hoplon ■]** (13) Burunu ndi di ocha, dika ndi na-akpaghari n'ehihie. O bughi n'igba egwu ruru unyi, maobu n'inubiga mmanya oke, o bughi n'ikwa iko, na imefe ihe uwa oke. O bughi n'esemokwu, na ekworo. (14) Kama yirinu Onyenwe anyi Jisos Kraist dika uwe. Unu enyekwala ahụ unu ohere inweta ihe niile nke na-agu ya.

YIPU ORU NKE OCHICHIRI + YIRI NGWA AGHA NKE OKU → YIRI ONYENWE ANYI JIZOS KRAIST.

(Echiche m nkeonwe: Okwu ahụ "nye onwe" bu paristemi (G3936, iguzo n'akuku, inyefe onwe), bu okwu a na-eji akowa onye agha nke nyefere ahụ ya niile n'aka ochiagha ya. Amaokwu nke 12 kwuru ka anyi yikwasị ngwa agha nke ihe, amaokwu nke 14 kwukwara ka anyi yikwasị Onyenwe anyi Jizos Kraist (Ndi Rom 13:12, Ndi Rom 13:14). Ngwa agha ahụ abughi ihe kama o bu Mmadu, ya mere onye agha ahụ anaghi alusi ogu naani maka Jizos kama o na-eyikwasị ya.)

D. IGBASO EBUMNUCHE — ANYI KARIRI NDI MERIE SITE N'AKA YA

Ndi Filipai 3:13 Umunna m, n'ezie, abubeghi m ihe ahụ m kwesiri ibu. Ma ihe m ji ike m niile na-eme bu ichefu ihe niile ndi gara aga, na ilekwasị anya n'ihe ahụ m na-agbaso bu nke di m n'ihu. (14) Ana m agbasi oso ike iji gbaruo n'isi, maka irite ihe ahụ a na-agbata n'oso, bu okpukpo ibanye na ndu eluigwe ahụ nke Chineke kporo m site na Jisos Kraist.

CHEFUU IHE NDI NO N'AZU → M NA-AGBASO N'IHU RUO N'EBE E DEBERE AKARA MAKU UGWU ORU NKPOKU DI ELU NKE CHINEKE N'IME KRAIST JISOS.

Ndi Rom 8:35 Onye nwere ike ikewapu anyi site n'ihunanya Kraist? O bu nsogbu, ka o bu ihe isi ike, ka o bu mkpagbu. Ka o bu unwu, ka o bu igba oto, ka o bu ihe egwu, ka o bu mma agha? (36) Dika e dere ya, "O bu n'ihu gi ka anyi na onwu ji na-agba mba ubochi niile. A na-ele anyi anya dika aturu a gaje igbu egbu." (37) Mba, kama n'ime ihe ndi a niile, anyi kariri ndi mmeri site n'onye ahụ huru anyi n'anya.

ONYE NWERE IKE KEWAPU ANYI SITE N'IHUNANYA KRAIST? → MBA, KAMA N'IME IHE NDI A NIILE, ANYI KARIRI NDI MMERI SITE N'ONYE AHU HURU ANYI N'ANYA.

Mkpughe 12:10 Mgbe ahụ, anuru m oke olu si n'eluigwe na-ada si, "O mezuola n'ikpeazu, bu nzoputa Chineke na ike na alaeze Chineke anyi, na ikike ichi isi Kraist ya, ha aburu ihe di ire. N'ihu na e sitela

n'eluigwe chutuo onye ahụ na-ebo ụmụna anyị ebubo. O na-ebo ha ebubo ehihie na abali n'ihu Chineke. **[G3141 marturia ■]** (11) Ha lụgburu ya n'agha site n'ọbara Nwa atụrụ ahụ na site n'ama nke okwu ọnụ ha, n'ihị na ha ahụghị ndụ ha n'anya karịa, kama ha jikere inye ndụ ha ọbụladi ruo n'ọnwụ.

HA MERIRI YA SITE N'ỌBARA NWA ATỤRỤ AHỤ + SITE N'OKWU AKAEBE HA.

(Echiche m nkeonwe: Pọl na-echefu ihe dị n'azụ ya, na-agbaso otu akara, ya bụ "oku dị elu nke Chineke nke dị na Kraịst Jizọs" (Ndi Filipi 3:14). Oso mmụta a bụ oso na-eje n'ebe Mmadụ nọ, o bughị n'ebe. Ndi mmeri meriri site n'ọbara Jizọs, onye a na-akpọ Nwa Atụrụ nke Chineke, na site n'okwu nke àmà ha, ya mere ikwuputa aha ya bụ ọzọ onye oso ga-esi merie (Mkpughe 12:11).)

IV. AHIRI NGWUCHA — ICHE YA NCHE, MA HỤ IHU YA

(Echiche m nkeonwe: Ogwugwu agbamume a abughị mgbidi kama o bụ ihu. Baibul na-ekwuputa n'aghaghị ibiaghachi Jizọs, ma o jụrụ inye usoro oge ya. O dighi onye maara ụbọchị ahụ, ya mere iwu ilezi anya bụ ọrụ ahụ dum.)

A. O GA-APỤTA NKE ABỤO

Ndi Hibru 9:27 Dị ka o bụ ihe a kwadooro mmadụ ọbụla inwụ naanị otu ugboro, ma e mesia ikpe esochie **[G553 apekdechomai ■]** (28) otu a ka e si chụọ Kraịst dị ka aja naanị otu ugboro iwepụ mmehie ọtụtụ mmadụ. O ga-abighachi nke ugboro abụo, ma o bughị n'ihị ibu mmehie, kama o bụ n'ihị iweta nzọpụta nye ndị ahụ niile na-eche ọbibiya ya.

OTÚ A KWA E CHERE KRAỊST ỌFUFU OTU UGBORO, IJI BURU MMEHIE ỌTỤTỤ MMADỤ → NYE NDI NA-ECHE YA KA O GA-APUTAKWA UGBORO NKE ABỤO.

1 Ndi Tesalonaika 5:1 Ugbo a, ụmụna, banyere oge na mgbe ihe ndị a ga-emezu. Echeghi m na o di mkpa i degara unu akwukwọ. (2) Dị ka unu maara nke oma na ụbọchị Onyenwe anyị ga-abia di ka onye ohi si abia n'abali.

DỊ KA UNU MAARA NKE OMA NA ҮBỌCHỊ ONYENWE ANYỊ GA-ABIA DỊ KA ONYE OHI SI ABIA N'ABALI.

(Echiche m nkeonwe: Okwu Grik di n'azụ "lee" bụ apekdechomai (G553, iche echiche zuru ezu), onye na-agbaso ihu ụbọchị niile, o bughị onye na-ele anya otu ugboro. Pọl gwara mgbe ahụ mmadụ niile nọ n'ụka ahụ na ụbọchị ahụ na-abia di ka onye ohi n'abali, ya mere ụka ahụ achoghị kalinda o bula. Odimgba nke ihe ahụ abughị ihe kpatara ụjọ kama o bụ ihe kpatara ilezi anya.)

B. LEE ANYA — OTU IWU E NYERE MMADỤ NIILE

Matiu 24:42 ↗ *read this in your Bible*

N'IHI NKE A + N'IHI NA UNU AMAGHI ҮBỌCHỊ ONYENWE UNU GA-ABIA.

ANYA DỊ ICHE, AHỤ IBE OTU — otu iwu, n'Ozioma abụo

Mak 13:33 Ebe o bụ na unu amaghị mgbe ha ga-emezu, nọrọnụ na nche! Mụrụkwanụ anya!

[G69 agrupneo ■]

LEZIENỤ ANYA, CHEENỤ NCHE MA KPÉE EKPERE + ҮNỤ AMAGHI MGBE OGE AHỤ BỤ.

Mak 13:37 Ihe m gwara unu ka m na-agwakwa mmadụ niile. 'Nọrọnụ na nche.'"

IHE M GWARA UNU KA M NA-AGWAKWA MMADỤ NIILE. 'NỌRỌNỤ NA NCHE.

(Echiche m onwe m: Matiu dekotara gregoreo (G1127, imurụ anya), Mak edekotakwara agrupneo (G69, ighara irahu ụra), ya na okwu agbakwunyere "na kpee ekpere." Okwu abụo ahụ n'otu n'otu na-akọwa otu ohu na-emeghe anya ya ma na-agwakwa nna ya ukwu okwu. Jizọs kwuru na iwu ahụ bụ nke mmadụ niile, ya mere ile anya bụ ọnọdụ mgbe niile nke onye kwere ekwe o bula (Mak 13:37).)

1 Ndi Tesalonaika 5:5 Unu niile bụ ụmụ nke ihè na ụmụ nke ehihie, anyị abụkwaghị nke ọchichiri maobu nke abali. (6) N'ihị nke a, ka anyị ghara idi na-arahu ụra di ka ndi ozo, kama ka anyi muru anya ka anya dokwaa anyi.

UNU NIILE BỤ ҮMỤ IHÈ → KA ANYỊ GHARA IHI ҮRA + KA ANYỊ NỌRỌ NA NCHE MA JIRI ONWE ANYỊ N'AKA.

C. NGỌZI NA-ADIRI NDI OHU AHỤ, BỤ NDI A CHOTARA NA-ECHE NCHE

Luk 12:35 “Keenụ aji n’ume, meenụ ka oriṇa unu na-enwu enwu. (36) Dịnụ ka ndị ohu na-echere nloghachi nke nna ha ukwu, onye gara oriri agbamakwukwọ, bụ onye ha ga-emeghere ụzọ ngwangwa mgbe ọ lqtara kụọ aka. (37) Ndị ohu ahụ ga-abụ ndị a goziri agozi, bụ ndị onyenwe ha ga-ahụ na ha nọ na nche mgbe ọ ga-aloghachi. N’ezie asị m unu na ọ ga-eke belit ya n’ukwu ya, mekwa ka ha nọdụ ala na tebul iri ihe, ọ ga-abiakwa jere ha ozi.

KA A KEGIDE UKWU UNU, MA KA ORIṆA UNU NA-ENWU ENWU → NGOZI NA-ADỊRỊ NDỊ OHU AHỤ, BỤ NDỊ ONYENWE HA GA-AHỤ KA HA NA-ECHE NCHE MGBE Ọ BỊARA.

Mkpughe 3:11 Ana m abịa ọsịisọ. Jidesienụ ihe unu nwere aka ike, ka onye ọbụla ghara ịnapụ gị okpueze gị. **[G5035 tachu ■]**

ANA M ABỊA ỌSỊISỌ → JIDESIENỤ IHE UNU NWERE AKA IKE, KA ONYE ỌBỤLA GHARA ỊNAPỤ GỊ OKPUEZE GỊ.

(Echiche nkeámpo: N’oge ochie, mmadụ na-eji eriri kekọta uwe mwụda ogologo tupu ọ malite ọrụ siri ike, ya mere uwe e kekọtara na oriṇa na-enwu enwu putara na ụlọ adịla njikere ma na-amụ anya. Mgbe ahụ, Jizọs gbakwunyere ngwucha ọ dịghị onye ọ bụla ga-anwa ike ịchepụta, n’ihi na onyenwe ahụ na-alọta na-akekọta uwe mwụda nke ya, mee ka ndị ohu na-eche nche nọdụ ala na tebul, jirikwa aka ya feere ha. Ohu na-eche nche na-eche nri abali, ọ bughị n’ụjọ.)

D. JISỌS KRAỊST BỤ OTU ONYE — ỤNYAAHỤ, NA TAA, NA RUO MGBE EBIGHI EBI

Ndị Hibru 13:8 Otu Jisọs Kraịst dị ụnyaahụ, ka ọ dị taa, otu a ka ọ ga-adigidekwa ruo mgbe ebighị ebi.

OTU JISỌS KRAỊST DỊ ỤNYAAHỤ, KA Ọ DỊ TAA, OTU A KA Ọ GA-ADIGIDEKWA RUO MGBE EBIGHỊ EBI.

Mkpughe 1:8 Otu a ka Onyenwe anyị Chineke kwuru, “Abụ m Alfa na Omega, onye na-adị, onye ahụ dīkwaarị, na onye ahụ na-aga ịbịa, bụ onye pūrụ ime ihe niile.”

OTU A KA ONYENWE ANYỊ CHINEKE KWURU + ONYE AHỤ DĪKWAARỊ, NA ONYE AHỤ NA-AGA ỊBỊA, BỤ ONYE PŪRŪ IME IHE NIILE.

(Echiche m nwa onwe m: Ebe njedebe adighi agbanwe agbanwe, n’ihi na Jizọs Kraịst bụ otu onye n’akụkụ atọ nke oge (Hibru 13:8). Alfa na Omega bụ mkpūrūedemede mbụ na mkpūrūedemede ikpeazụ nke mkpūrūedemede Grik, ya mere Jizọs guzo na akụkụ abụọ nke akụkọ ahụ dum. Ihu ga-adị n’ebe njedebe agaghị abụ ihu onye ọbịa.)

E. IHU NA IHU — MARA M DĪKA A MAARA M

Abụ Ọma 17:15 Ma mụ onwe m ga-ahụ ihu gị site n’ezi omume; mgbe m ga-ebili, afọ ga-eju m nke ọma, n’ihi na aga m ahụ gị ihu na ihu. **[H8544 temunah ■] [H2372 chazah ■]**

M GA-AHỤ IHU GỊ N’EZI OMUME → AGA-EJU M AFỌ, MGBE M TETARA, N’IHU YOKE GỊ.

1 Jọn 3:2 Ndị hūrụ n’anya, ugbo a anyị abūrula ụmụ Chineke. Ọ bụ ezie na anyị enweghị ike ighota ihe ọnọdụ anyị ga-abụ n’oge dị n’ihu, ma anyị maara nke ọma na mgbe a ga-eme ka ọ pụta ịhè, a ga-emekwa ka anyị būrụ ndị yiri ya, n’ihi na anyị ga-ahụ ya dika ọ dị. **[G3700 optanomai ■]** (3) Onye ọbụla nwere olileanya dị otu a kwesiri idebe onwe ya ọcha, dị ka ya onwe ya dị ọcha.

MGBE Ọ GA-APỤTA IHE, ANYỊ GA-ADỊ KA YA + ANYỊ GA-AHỤ YA KA Ọ DỊ → ONYE Ọ BỤLA NWERE OLILEANYA A N’IME YA NA-EDO ONWE YA OCHA.

1 Ndị Kōrint 13:12 Ugbo a, anyị na-ahụ inyogho inyogho dika anyị na-ele anya n’enyọ ma mgbe ahụ anyị ga-ahụ ihu na ihu. Ugbo a, ihe m mara ezughị oke, ma mgbe ahụ aga m amazu, dika m bụ onye a mazuru.

UGBU A, ANYỊ NA-AHỤ IHE N’IME ENYO, NA-EDOGHỊ ANYA + MGBE AHỤ, IHU NA IHU → MGBE AHỤ, M GA-AMARA IHE KPAMKPAM DĪKA A MATAKWARA M.

Mkpughe 22:3 A gaghị ahụ ihe ọbụla a būrụ ọnụ n’ime obodo ahụ. Ocheeze Chineke na nke Nwa atūrụ ahụ ga-adị n’obodo ahụ. Ndị ohu ya ga-efekwa ya ofufe. (4) Ha ga-ahụkwa ihu ya, a ga-edekwa aha ya n’egedege ihu ha.

NDỊ OHU YA GA-EFEKWA YA OFUFE → HA GA-AHŪKWA IHU YA + A GA-EDEKWA AHA YA N’EGEDEGE IHU HA.

(Echiche m nkeonwe: Nke a bụ ebe ije ahụ niile na-eje, n’ihi na anyị ga-adị ka Jizọs mgbe anyị ga-ahụ ya dika ọ dị n’ezie (1 Jọn 3:2). Onye na-eburu olileanya a n’obi na-edo onwe ya ọcha ugbo a, n’ihi na ọ na-atụ anya izute Jizọs. Ịmara ahụ malitere dika mmụta izizi na-agwusị ihu na ihu (1 Ndị Kōrint 13:12).)

ỌNU ABỤỌ

Job 19:25 Amara m na onye mgbaputa m na-adị ndụ, amakwaara m na ọ ga-eguzo n'elu ụwa n'oge ikpeazu. **[H1350 gaal ■]** (26) Mgbe e mebisikwara akpukpo ahụ m, ma n'anụ ahụ m aga m ahụ Chineke. (27) Mụ onwe m ga-eji anya m abụọ hụ ya, mụ onwe m, ọ bughị onye ọzọ. Lee ka obi m si anụ ọkụ n'ime m maka nke a!

AMARA M NA ONYE MGBAPUTA M NA-ADỊ NDỤ → MA N'ANỤ AHỤ M AGA M AHỤ CHINEKE + MỤ ONWE M, Ọ BUGHỊ ONYE ỌZỌ.

Abụ Ọma 17:15 Ma mụ onwe m ga-ahụ ihu gị site n'ezị omume; mgbe m ga-ebili, afọ ga-eju m nke ọma, n'ihì na aga m ahụ gị ihu na ihu.

AGA M AHỤ IHU GỊ + AGA M ENWE AFỌ OJUJU, MGBE M TETARA.

1 Jọn 3:2 Ndị hụrụ n'anya, ugbo a anyị aburula umu Chineke. Ọ bụ ezie na anyị enweghị ike ighota ihe onodụ anyị ga-abụ n'oge dị n'ihu, ma anyị maara nke ọma na mgbe a ga-eme ka ọ pụta ihè, a ga-emekwa ka anyị buru ndị yiri ya, n'ihì na anyị ga-ahụ ya dika ọ dị.

MGBE Ọ GA-APUTA IHE → ANYỊ GA-AHỤ YA KA Ọ DỊ.

2 Ndị Kòrint 13:1 Nke a ga-eme ya ugboro atọ m na-abia ileta unu. Ọ bụ site n'ama mmadụ abụọ maobu atọ gbara ka a ga-eme ka okwu niile guzoro.

Ọ BỤ SITE N'AMA MMADỤ ABỤỌ MAQBỤ ATỌ GBARA KA A GA-EME KA OKWU NIILE GUZORO.

(Echiche nkeámọ: Ndị akaebe atọ na-eguzo na njedebe nke njem a, n'ihì na Job, Devid, na Jọn niile kwuru na ha ga-ahụ Chineke. Ndị ikom atọ ahụ biri n'oge atọ dị iche iche nke ụwa, ma ha na-enye otu àmà. Akwukwọ Nsọ na-asị "Ọ bụ n'onyị ndị akaebe abụọ maqbụ atọ ka a ga-eji kpebie okwu ọ bụla," ya mere njem na Chineke na-agwucha n'ihu Chineke (2 Ndị Kòrint 13:1).)

ONYINYO NA MMEZU

Chee echiche banyere onyinyo dara n'ala. I nwere ike ihu odidi nke onyinyo ahụ. Odidi naanị agaghị agwa gị ihe na-eme onyinyo ahụ. Onyinyo ahụ na-anogide na-abụ ihe omimi ruo mgbe ihè eziokwu ahụ gosiri gị ihe ahụ n'onwe ya. Mgbe ahụ, i na-elegharị anya azu n'onyinyo ahụ. I na-ahụ na onyinyo ahụ buru odidi ihe ahụ site na mbụ. Ihe atụ nke Agba Ochie bụ onyinyo dị otú ahụ. Ha bụ ezigbo onyinyo, nke ahụ mmadụ n'ezie meputara odidi ha. Baibul na-akpo ihe atụ ndị ahụ "onyinyo nke ihe ndị ga-abia" (Ndị Kọlọsi 2:17). Otu amaokwu ahụ na-ekwu na "ahụ ahụ bụ nke Kraịst." Onyinyo abughị "oyiyi kpomkwem ahụ" (Ndị Hibru 10:1). Ọ dighị onye puru iguta eziokwu niile site n'onyinyo naanị ya. Anyị adighị ewubi nkuzi ọ bụla n'elu onyinyo naanị ya. Anyị na-akpo ihe onyinyo naanị mgbe ihè Agba Ọhuru gosiri anyị ahụ nke onyinyo ahụ bụ nke ya. N'ime ngalaba a, ihè Agba Ọhuru na-akpo aha ahụ ahụ n'uzọ doro anya.

Shadow Ọpupu 13:21 Onyenwe anyị ji ogidi igwe ojii na-eje n'ihu ha n'ehihie, idu ha n'uzọ ha niile. N'abalị, o ji ogidi ọkụ, inye ha ihè ka ha nwee ike iga njem n'ehihie nakwa n'abalị. **[H5982 ammud ■]** (22) Ma ogidi igwe ojii n'ehihie na ogidi ọkụ ahụ n'abalị, ọ dighị nke hapuru onodụ ya n'ihu ha.

ONYENWE ANYỊ BUURU HA ỤZỌ N'EHIE N'IME OGIDI IGWE OJII → O WEPUGHỊ OGIDI AHỤ N'IHU NDỊ AHỤ.

Fulfillment Jọn 8:12 Ọzọ, Jisọs gwara ha si, "Abụ m ihe nke ụwa. Onye ọbụla na-eso m agaghị ejegharị n'ochichiri, kama ọ ga-enwe ihè nke ndụ."

ABỤ M IHỤ ỤWA → ONYE SOO M AGAGHỊ EJE IJE N'OCHICHIRI, KAMA Ọ GA-ENWE IHỤ NDỤ.

Fulfillment 1 Ndị Kòrint 10:1 Umunna m, achoghị m ka unu chefu o ihe mere nna nna anyị ha mgbe ha jere ije n'ime ọzara. O ji igwe ojii duo ha. O mekwara ka ha si n'etiti Osimiri Uhie gafee. (2) N'ime igwe ojii ahụ, na n'ime osimiri ahụ e tinyere ha niile na baptizim, dika ndị na-eso ụzọ Mosis. (3) Ha niile rikwara ihe oriri nke mmụọ ahụ. (4) Ha nkwara mmiri mmụọ ahụ, mmiri sitere n'oke nkume mmụọ ahụ, nke na-eso ha. Oke nkume ahụ bụ Kraịst n'onwe ya.

NNA ANYỊ HÀ NIILE NỌ N'OKPURU IGWE OJII → HA N'URỤ MMIRI SI NA NKUME IME MMỤỌ AHỤ, BỤ NKE SOORO HA + NKUME AHỤ BỤ KRAỊST.

(Echiche m onwe m: Ndị Izrel jere ije iri anọ n'azụ ogidi igwe ojii na oku, ije ahụ dum bụ onyinyo n'elu ala. Agba Ọhụrụ na-agbanye oku ahụ, n'ihị na Jizọs sịrị, "Mụ onwe m bụ ihè nke ụwa," Pọl edeekwara, "na Nkume ahụ bụ Kraịst" (Jọn 8:12, 1 Ndị Kọrint 10:4). Iso Jizọs ije kwa ụbọchị bụ ije kacha ochie n'ime Baịbụl.)

MMECHI

Jọn 14:2 N'ụlọ Nna m, e nwere ọtụtụ ebe obibi. Ọ bụrụ na o sghị otu a dịrị, agaara m agwa unu na m na-aga kwadoro unu ebe obibi? (3) Ọ bụrụ na m agaa dozichara unu ebe obibi, aga m alọghachi bịa kpọrọ unu, ka ebe m nọ bụrụkwa ebe unu ga-anọ.

M NA-AGA IKWADOBE EBE MAKÀ UNU → M GA-ABỊAGHACHI, WERE UNU NABATA N'ANYA M + EBE M NỌ, KA UNU NỌKWA.

Mkpughe 22:20 Onye ahụ gbara ama ihe ndị a niile na-asị, "N'ezie, ana m abịa ọsịisọ." Amen. Bịa, Onyenwe anyị Jisọs.

N'EZIE, M NA-ABỊA NGWA NGWA → DAALỤ, BỊA, ONYENWE ANYỊ JIZỌS.

(Echiche nkeámọ: Ugwu a, chikọtaa okpuru ụzọ niile na-eje n'ụlọ, n'ihị na Nna na-adọta onye na-akpụ akpụ, onye na-eje ije na-anọnyere Jizọs kwa ụbọchị, onye na-agba ọsọ na-ekwuputa aha ya, ma onye na-eche nche na-edebe oriọna ya ka ọ na-enwu. Jizọs ekwughị naanị nkwa ebe obibi, n'ihị na ọ kwere onwe ya na nkwa, na-asị, "M ga-abịaghachi ọzọ kpọrọ unu jekọrọ onwe m" (Jọn 14:3). Gaa n'ihu na-eje ije, n'ihị na ị na-eje ije gakwuru Jizọs, ọ na-abịakwutekwa gị ugwu a.)

AJỤJỤ NGWALITE

1. Matiu 16:16 — Ma Saimon Pita zara sị, ị bụ Kraịst ahụ:

- a) Eze Izrel
- b) Ọkpara nke Chineke dị ndụ
- c) Nwa Devid

Aturụ m na-anụ olu m, amakwa m ha:

- a) ha na-eso m
- b) na m na-atụfu ndụ m maka aturụ
- c) na ha agaghị ala n'iyi ma ọlị

3. Matiu 11:29 — Buuru ibu arọ m, mụtakwa n'aka m; n'ihị na adi m nwayọọ ma dika umeala n'obi:

- a) m ga-enyekwa unu izu ike
- b) n'ihị na yoku m di mfe, ibu m dika mfe
- c) unu ga-achotakwa ezumike nye mkpuru obi unu

4. Mkpughe 12:11 — Ha erikwa ya site n'obara nke Nwa Aturụ ahụ:

- a) site n'okwu ike ya
- b) na site n'okwu nke ọgbugba ama ha
- c) site n'obara obe ya

5. 1 Jọn 3:2 — ma anyị maara na, mgbe ọ ga-aputa ihè, anyị ga-adị ka ya:

- a) na anya ọ bula ga-ahụ ya
- b) n'ihị na ha ga-ahụ Chineke
- c) n'ihị na anyị ga-ahụ ya dika ọ si di

6. Ndị Hibru 13:8 — Jisọs Kraịst bụ otu ụnyaahụ, na taa:

- a) na ruo mgbe ebighị ebi
- b) na afọ gị agaghị agwu
- c) ruo ebighị ebi

7. Matiu 24:42 — Ya mere, na-eche nche: n'ihị na unu amaghị:

- a) ọ bughị ụbọchị ma ọ bụ awa ahụ
- b) awa nke Onyenwe ị ga-abịa
- c) mgbe oge ruru

IGE MMEGHACHI AZIZA: 1-b, 2-a, 3-c, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

KA NCHỌPUTA A SI GBASAA

→ OTU ONYINYO SI EWETA ÌHÈ: ONYENWE ANYỊ DUURU IZREL N'ỤZỌ N'IME OGIDI IGWE OJII NA ỌKỤ, OGIDI AHỤ AHAPUGHỊ NDỊ AHỤ (ỌPỤPỤ 13:21-22). JISQS SỊRỊ "ABỤ M ÌHÈ NKE ỤWA" (JỌN 8:12). PỌL KWURU NA NDỊ NNA ANYỊ HA NỤRỤ N'OKE NKUME IME MMỤỌ, "OKE NKUME AHỤ BỤKWA KRAỊST" (1 NDỊ KỌRINT 10:4).

→ OTU ỌGBUGBA NDỤ ỌHỤRỤ SI KOWAA YA: EMQS JỤRỤ, "MMADỤ ABỤỌ Ọ GA-ESO JEKỌỌ IJE MA Ọ BỤRỤ NA HA EKWENYEKỌRỊTAGHỊ?" (AMQS 3:3). AGBA ỌHỤRỤ JI IWU NA NKWA ZAGHACHI. "YA MERE, JEGHARIANỤ N'IME YA" (NDỊ KỌLQS 2:6). "KRAỊST NỌ N'IME UNU, OLILEANYA NKE EBUBE" (NDỊ KỌLQS 1:27).

→ OTÚ OKWU NDỊ A SI DỊ MKPA: OTU OKWU BEKEE BỤ "WATCH" NA-ANỌCHITE ANYA OKWU GRIK ABỤỌ. MATIU 24:42 JI GREGOREO (G1127, ỊMURỤ ANYA) MEE IHE. MAK 13:33 JI AGRUPNEO (G69, Ọ BUGHỊ IHỤ ỤRA) MEE IHE, MAK AGBAKWUNYEKWA "MA KPEEKWA EKPERE." OTU IWU AHỤ NA-EKPUCHI ANYA NA EKPERE ỌNỤ N'OTU.

→ OTU NKE A METUTARA GỊ: NDỊ NZUKỌ OMEIWU MATARA NA PITA NA JỌN "SOWO JIZQS" (ỌRỤ NDỊOZI 4:13). OGE EJI JIZQS ANỌ NA-AHAPỤ AKARA. NDỊ GBARA GỊ GBURUGBURU PỤRỤ IHỤ AKARA AHỤ.

→ IHE NKE A PỤTARA MAK MGBE EBIGHỊ EBI: "MA UGBU A, AMAARA M IHE NAANỊ AKỤKỤ; MA MGBE AHỤ, AGA M AMA IHE DỊ KA A MASỊRỊ M AMA" (1 NDỊ KỌRINT 13:12). IHE ỌMỤMA NKE MALITERE NÁ NDỤ A ADIGHỊ EFU MGBE ỌNWỤ BỊARA. Ọ NA-ERUTE ỌGWUGWỤ YA N'IHU JIZQS (MKPUGHE 22:4).

→ ỤZỌ EZE: LUK 12:37 NA-EGOSI NA ONYENWE AHỤ LQTARA NA-EME KA NDỊ OHU NA-ECHE NCHE NỌDỤ ALA NA TEBUL, ONYENWE ONWE YA NA-EJE OZI NDỊ OHU AHỤ. JIZQS NA-ASỊ "ABỤ M N'ETITI UNU DỊKA ONYE NA-EJE OZI" (LUK 22:27). JIZQS KWERE NKWA "M GA-ESOKWA YA RIE NRI, YA ONWE YA NA M" (MKPUGHE 3:20). ONYENWE AHỤ NA-EJERE NDỊ OHU YA OZI KWESỊRỊ INWE ỌMUMỤ IHE ZURU OKE NKE AKA YA.

→ MKPUGHE NWERE IKE IBỤ: ÒKÙ MBỤ E NYERE N'OMUMỤ IHE A BỤ "BỊA HỤ" (JỌN 1:46). NKWA IKPEAZỤ N'OMUMỤ IHE A BỤ "HA GA-AHỤ IHU YA" (MKPUGHE 22:4). IJE YA NA JIZQS NA-AMALITE SITE N'IHỤ MA NA-AGWỤ SITE N'IHỤ. ỌKWA Ọ BỤLA DỊ N'ETITI ABỤỌ AHỤ BỤ NLELE DORO ANYA NKE OTU IHU AHỤ. Ọ DIGHỊ OTU AMAOKWU NA-EKWU NKE A NAANỊ YA. DOO AMAOKWU NDỊ AHỤ N'AKỤKỤ IBE HA MA TỤLEE HA.

OKWU ISI GRIKI

“mata” — **G1097 ginosko** — ịma, ịmara, ịghọta, inwe obi ike

Ndụ ebighị ebi bụ ihe okwu a na-akọwa. "The a bụ ndụ ebighị ebi, ka ha mata ị" (Jọn 17:3). Okwu a pụtara ịmara mmadụ, ọ bughị ikpọ eziokwu aka na obi.

“kpughere” — **G601 apokalupto** — ikpughe ihe kpuchiri ya, ikpughe, ikpughe ihe zoro ezo

Anụ ahụ na ọbara egosighị Pita onye Jizos bụ. Nna ahụ wepụrụ mkpuchi ahụ (Matiu 16:17).

“ịmụta” — **G3129 manthano** — ịmụta, ịghọta

Jizos sịrị "mụtaranụ n'aka m" (Matiu 11:29). Mmụta a na-eme n'okpuru yoku ya, nso onye nkuzi ahụ.

“soro” — **G190 akoloutheo** — iso, iso n'otu ụzọ, ịgbaso

Atụrụ na-eso ụzọ otu na onye ọzụzụ atụrụ na-eje, otu ụbọchị n'otu oge (Jọn 10:27).

“ibi” — **G1774 enoikeo** — ibi n'ime, ibi na

A na-eche ka okwu Kraịst birie n'ime mmadụ dika onye bi n'ebe ahụ, ọ bughị dika ọbịa (Ndị Kọlọsi 3:16).

“kwuo” — **G3670 homologeo** — ikweta, ikweda, ikwu otu okwu ahụ, ikwuputa

Ikwuputa Jizos bụ ikwu n'ihu ọha otu ihe ahụ Akwụkwọ Nsọ kwuru banyere Jizos (Matiu 10:32).

“ogbugba akaebe” — **G3141 marturia** — ihe akaebe enyere, akụkọ edekọrọ, onye akaebe, ihe akaebe

Ndị meriri merichara site n'ọbara nke Nwa Atụrụ ahụ na okwu nke ogbugba akaebe ha (Mkpughe 12:11).

“nnọọ” — **G3936 paristemi** — iguzo n'akụkụ, iweputa, inye

Onye kwere ekwe na-enyefe ahụ ya n'aka Chineke, zuo oke ma dị ndụ, dika onye agha n'ihu ọchiagha (Rom 12:1).

“Ngwa agha” — **G3696 hoplon** — ngwaọrụ, akwa agha, ihe eji arụ ọrụ, ngwa agha

Amaokwu nke iri na abụọ kwuru ka e yikwasị ngwa agha nke ihè. Amaokwu nke iri na anọ kwuru ka e yikwasị Onyenwe anyị Jizọs Kraịst. Ngwa agha ahụ bụ Onye (Rom 13:12-14).

“ile anya” — G553 apekdechomai — ịtụ anya nke ọma, ile anya na ichere

Jizọs kwere nkwa ọbịbịa ya nke abụọ nye “ndị na-ele anya ya” (Hibru 9:28). Okwu a pụtara igbatipụ n’ihu jiri olileanya zuru oke.

“ilezi anya” — G1127 gregoreo — ịmụrụ anya, ịbụ onye na-akpachara anya, ilekọta

Nke a bụ okwu nlebara anya n'Ozioma Matiu. Odibo ahụ na-eche anya ya (Matiu 24:42).

“ilezi anya” — G69 agrupneo — ịbụ onye na-adighị arahụ ụra, ịmụrụ anya, ilekọta

Nke a bụ okwu nche dị n'Ozioma Mak. Mak jikọtara okwu a na ekpere. Ohu ahụ anaghị arahụ ụra. Ohu ahụ na-anogide na-ekpe ekpere (Mak 13:33).

“ọsọ ọsọ” — G5035 tachu — n'oge na-adighị anya, na-adighị egbu oge, na mberede, ọsọ ọsọ

“Lee, ana m abịa ngwa ngwa” (Mkpughe 3:11). Okwu ahụ na-ebu n’ime ya mberede, ọ bughị usoro oge akara aka.

“ihụ” — G3700 optanomai — ile anya nke ọma, ihụ ụzọ, iputa ihè

“Anyị ga-ahụ ya ka ọ dị n'onwe ya” (1 Jọn 3:2). Okwu a na-akọwa ile anya n’ihe dị ịtụnanya.

OKWU ISI HIBRU

“mata” — H3045 yada — ịma, ikweta, ịmara ihe gbasara

Chineke kwere nkwa “obi ịjị mara m” (Jeremaya 24:7). Ihe ọmụma dị n'Agba Ochie bụ ọmụma mmadụ, dika otu ahụ dị na ginosko dị n'Agba Ọhụrụ.

“obi” — H3820 leb — obi, mmetụta, uche na ọchịchọ, nghọta

Chineke na-enye obi nke maara ya. Ihe ọmụma a ka a na-ebughị eche ka ọ dirị naanị n'isi (Jeremaya 24:7).

“jegharịa ije” — H3212 yalak — ijegharị, ịga, ịbịa, ipụ

Amos juru ma mmadụ abụọ ọ pụrụ iso jekọọ ije ma ọ bụrụ na ha ekwenyeghị (Amos 3:3). Okwu nke abụọ nke ọmumụ ihe a dum dabere n'okwu a.

“ogidi” — H5982 ammud — ogidi, ihe nkwusi, ogidi ụlọ

Ogidi igwe ojii na ọkụ gara n'ihu Izrel. Ogidi ahụ ahapughị ndị ahụ mgbe ọ bula (Ọpụpụ 13:21-22). Ogidi ahụ bụ onyinyo. Kraịst bụ ahụ ahụ (1 Ndị Kọrint 10:4).

“onye mgbaputa” — H1350 gaal — ịgbaputa, ime dika onye ikwu, ịzughachi

N'oge ochie, onye ikwu kacha nso na-agbara onye ezinulo ya ugwo ma ọ bụ naputa ya n'igbe ohu. Job kpọrọ Chineke dị ndụ “onye mgbaputa m.” Job na-atụ anya ihu Chineke n'anụ ahụ ya (Job 19:25-26).

“lee” — H2372 chazah — ile anya, ịmata, ihụ

Devid ji okwu a kwuo maka ututu ikpeazu. “M ga-ahụ ihu gị n'ezị omume” (Abụ Ọma 17:15).

“yiri” — H8544 temunah — otu ụdị, onyonyo, ihe yiri ya, ihe e ji tụnere ihe

Devid na-eteta afọ ojuju site n'oyiyi Chineke (Abụ Ọma 17:15). Jọn kwuru na ihu ya anya ga-eme ka anyị dị ka Jizọs (1 Jọn 3:2).

SOURCES & CREDITS

Scripture: Igbo Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEPbible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEPbible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).